

برنامه‌راهبردی ورزش در انگلستان چشم‌اندازی برای

۰ ۲ ۰ ۰

آشنایی معلمان تربیت بدنی با
 برنامه‌های راهبردی کشورهای
 پیشرفت‌در تربیت بدنی و ورزش
 (قسمت دوم)

دکتر محسن حلاجی، مهندس کیومرث هاشمی

مقدمه

قشر بزرگی از کارشناسان، طراحی و تدوین شد اما
 بنا به دلایلی اجرای آن مسکوت ماند. آشنایی با
 این گونه برنامه‌ها از سوی معلمان به جامع‌نگری و
 تشخیص دقیق مسئولیت‌های آن‌ها کمک می‌کند.
 به همین منظور سعی خواهد شد طی چند شماره
 شما عزیزان را با ابعاد این برنامه آشنا سازیم.

در قسمت اول ضمن ارائه و تحلیل سخنان تونی
 بلر، بخش اول سخنان ساجول مپ، وزیر فرهنگ،
 رسانه و ورزش، درخصوص اهمیت تدوین این سند
 راهبردی در ورزش انگلستان همراه با چند تحلیل
 کلیدی به نگارش در آمد. در ادامه، در این شماره،
 قسمت دوم از بحث «برنامه راهبردی ورزش در
 انگلستان» که مشخص‌کننده چشم‌انداز این کشور
 در افق ۲۰۲۰ است، مطرح شده است. ساجول مپ،
 پس از اشاره به نقش‌های کلیدی ورزش در ابعاد و
 شئون زندگی مردم به تشریح کلی اوضاع کنونی
 ورزش انگلیس می‌پردازد.

کلیدواژه‌ها: برنامه راهبردی، ورزش، انگلستان،

سال ۲۰۲۰

با توجه به گستردگی جوامع بشری نیاز به
 برنامه‌ریزی‌های کلان برای رفع نیازهای فردی و
 اجتماعی ضرورت می‌یابد. فایده این برنامه‌ها تنها
 از یک بعد نیست بلکه دولت‌ها در پرتو سیاست‌های
 کلان خود از این برنامه‌های جامع برای تحقق
 اهداف آموزشی، تربیتی، سلامتی، رفاهی، صنعتی،
 کشاورزی و سود می‌برند. برنامه‌ریزی راهبردی
 در هر زمینه‌ای که باشد از یک چارچوب مشخص
 تبعیت می‌کند؛ رسالت، دورنمای چشم‌انداز، اهداف،
 تحلیل وضع موجود، تدوین استراتژی یا استراتژی‌ها
 و نیز انتخاب شاخص‌های سنجش و پایش عملکرد
 از جمله مراحل موجود در این چارچوب به شمار
 می‌روند. یکی از این برنامه‌های جامع برنامه راهبردی
 ورزش است. کشور انگلیس اکنون دارای یک برنامه
 راهبردی برای توسعه ورزش کشور خود در ابعاد
 قهرمانی، تربیتی و همگانی است. البته در کشور ما
 نیز تدوین این نوع برنامه‌ها به عنوان یک ضرورت
 تشخیص داده شده و در سال‌های گذشته یک برنامه
 راهبردی با نام «طرح جامع ورزش کشور» با همت

کشور انگلیس
اکنون دارای یک برنامه راهبردی برای توسعه ورزش کشور خود در ابعاد قهرمانی، تربیتی و همگانی است

موقعیت کنونی (تبیین وضعیت موجود)

«پیرامون وضعیت مشارکت مردم می‌توان گفت که ما به پایین‌ترین سطح مشارکت اشاره می‌کنیم. ما در مقایسه با کشورهایی که در مطالعهٔ تطبیقی شرکت داشتند، وضعیت خوبی نداریم. این کشورها که در آن‌ها استرالیا و کانادا و شمال اروپا به چشم می‌خورد، بیشتر در ورزش حضور دارند. تنها ۳۲ درصد از افراد بزرگ‌سال جامعهٔ انگلیس به طور منظم ۳۰ دقیقه باشد متوجه و پنج بار در هفته (مطلوب با توصیهٔ پژوهشکان) فعالیت جسمانی دارند. در این خصوص اختلاف زیادی بین افراد جامعه وجود دارد، مشارکت بین افراد کم درامد و یا آن‌هایی که پا به سن گذاشته‌اند رو به کاهش است. این بدان معنی است که ما تا رسیدن به یک وضعیت مطلوب در مشارکت مردمی فاصلهٔ زیادی داریم. در فنلاند نرخ مشارکت بالاتر از ۸۰ درصد است و جالب اینکه با افزایش سن مردم مشارکت بیشتر می‌شود؛ چیزی که اکنون در انگلستان بر عکس است.

با این وجود نباید تصور شود که جریان حرکت ما به سمت تبدیل شدن به یک جامعهٔ ورزشی رو به توقف است بلکه بر عکس وضعیت عملکردی ما در سطح بین‌المللی (در مقایسه با تمامی کشورها) بهتر از آن چیزی است که قبلًا فکر کرده بودیم. وضعیت کسب مدارهای ما در المپیک گذشته (۲۰۱۲) نسبت به المپیک ۱۹۶۰ بسیار ارتقا پیدا کرده است. این در حالی است که ما میزبان برگزاری مسابقات بیش از ۵۰ رشته ورزشی در دنیا هستیم. ما باید بپذیریم که نیم‌رخ مشارکت عمومی ما خوب نیست. ما می‌توانیم از استرالیا درس‌های زیادی بیاموزیم. پیگیری هدفمند تحقق آرمان‌های برتر از سوی دولت و با مشارکت بدنه ورزش (فدراسیون‌ها، هیئت‌ها و بخش خصوصی) سبب شده تا استرالیا در بین کشورهای صاحبنام در ورزش و اجتماعی کردن آن مطرح شود. تمام اعضا گروه ما در یک ماراتون هستند نه در یک دوی سرعت. روی هم رفته و براساس سند چارچوب ورزش انگلیس، دولت باید یک رویکرد دوگانه (یا دو راهه) را در پیش بگیرد:

۱. توجه به افزایش مشارکت عمومی مردم در ورزش و فعالیت‌های جسمانی یا همان ورزش همگانی؛
۲. توجه به استعدادهای ورزشی با شناسایی، هدایت و پرورش آن‌ها. ما باید آرزوی برابری (رقابت) با هر دو کشور فنلاند و استرالیا را داشته باشیم.

منافع حاصل از ورزش و فعالیت‌های جسمانی

بسیاری از مردم از تمامی اقسام جامعه، برای بهره‌مند شدن از منافع ورزش و فعالیت‌های جسمانی در آن‌ها مشارکت می‌کنند. اسناد علمی صریحاً ادعا می‌کنند که رابطه‌ای مثبت و بالا بین فعالیت‌های جسمانی منظم و بهبود تدرستی مردم در تمامی سنین وجود دارد. با افزایش ۱۰ درصدی در مشارکت بزرگ‌سالان شاهد پیشگیری از مرگ زودهنگام حدود ۶۰/۰۰۰ نفر خواهیم بود و این جدا از صرفه‌جویی اقتصادی حداقل دو میلیارد پوندی ناشی از آن در سال است. به عنوان یک شهروند، شاهد نتایج فوق العاده‌ای از اجرای پروژه‌های ورزشی در حوزه دولتها می‌محلی هستم. من با معلمان، پلیس‌ها، جامعه کارگران موافقم، که همگی آن‌ها به این نتیجه رسیده‌اند که ورزش قادر به ترویج و رفع ارزش‌های انسانی در تمامی ابعاد زندگی بشر است. ورزش به بهبود وضعیت پیشرفت تحصیلی، کسب اعتمادبهنفس، خصایص و مهارت‌های کار گروهی و رهبری در بین نوجوانان و جوانان، مبارزه با گوشه‌گیری اجتماعی (محرومیت از امتیازات اجتماعی)، کاهش جرائم و تعاملات مثبت اجتماعی، کمک می‌کند.

این سند نظام جامعه ارتباطات بین بخشی را ترسیم کرده و به سیاست‌گذاران در تهییم دقیق چگونگی اجرایی کردن اولویت‌ها پاری می‌رساند. اگر قرار است از ورزش و فعالیت‌های جسمانی جهت حل مسائل ذکر شده با پرداختن به مسائل مذکور بهره ببریم باید نظرات و ارزشیابی جدی و دقیقی از طرح‌واره (شما) برنامه داشته باشیم تا با تأکید بر آن، اسناد معتبری جهت بهترین ادغام تولید کنیم. این همان چیزی است که بنده بر آن تأکید می‌کنم.

افزایش دادن مشارکت

ما بدبناه افزایش حضور حداکثری مردم در ورزش و فعالیت‌های جسمانی هستیم، بهویژه با تأکید بر مشارکت گروه‌های (اقشار) کم‌درامد، دانش‌آموزان ترک تحصیل کرده، زنان و افراد مسن. این گزارش (سند) اذعان می‌کند که معرفی بهترین راه (از جهت اقتصادی، اجتماعی و ...) در آگاه ساختن مردم از فواید ورزش و فعالیت‌های جسمانی و ترغیب آن‌ها به مشارکت فعل در آن در سراسر زندگی یک ضرورت است. همچنین ایجاد فرصت‌هایی برای دانش‌آموزان جهت حضور در کلاس‌های تربیت‌بدنی و ورزش در داخل و خارج

**اسناد علمی
صریح‌آمده
می‌کنند که
رابطه‌ای مثبت
و بالا بین
فعالیت‌های
جسمانی منظمه
بهبود ندرستی
مردم در تمامی
سنین وجود دارد**

در میادین ورزشی انگلیس شود. بسیاری از مردم هنوز احساس می‌کنند که ورزش بهنحوی متعلق به آن‌ها نیست، و این یک معضل فرهنگی است. بنابراین فرهنگ موجود و موضع بر سر راه تغییر آن، بایستی به طور کل تحریب شود.

هر اقدامی در این خصوص (تغییر فرهنگی، برداشت موضع و یا حتی مجهز کردن به امکانات ورزشی) بایستی در چارچوب مسائل منطقه‌ای صورت گیرد. بنابراین مؤلفه‌هایی که در این عرصه مطرح هستند عبارت‌اند از: فرسته‌های محلی، ادارات محلی، مدارس، باشگاه‌های ورزشی و بخش خصوصی که ارائه کننده خدمات ورزشی و فعالیت‌های جسمانی هستند. نماینده‌گروه‌های مذکور با توجه به عوامل خاص منطقه خود جهت اجرا، توسعه و حمایت از سند استراتژیک باید به منابع مالی حمایت کننده از ابتکارات منطقه‌ای دسترسی داشته باشند.

نهادهای ورزشی و فرمانداری‌ها (دولت محلی) در این سطح (سطح استانی) هماهنگی لازم را درخصوص سازمان‌دهی واحدها و نیروها انجام داده‌اند. این اشتراک مسامی به بهبود و توسعه نیاز دارد. بخشی از مسئولیت تشکیلات ورزش انگلیس در سطح استان‌ها (دولت محلی)، توسعه مشارکت و همکاری مؤثر با سایر نهادهای مرتبط استانی است. ورزش و فعالیت‌های حرکتی همچنین نه تنها در اولویت‌های کاری ما بلکه دغدغه بسیاری از دستگاه‌های دولتی است و این رو نیاز است تا

توافقات کاری و محکمی را به جریان بیندازیم. این سند توصیه می‌کند که دولت باید کارگروه‌هایی را با حضور کارشناسان وزارت‌خانه، تشکیلات ورزش انگلستان و سایر شرکا جهت توسعه ابتکارات و منابع مالی تشکیل دهد. یکی از این وظایف تشکیل کارگروه اجرای آزمایش طرح‌های است. چنین اقدامی (تشکیل کارگروه) می‌تواند بهترین گرینه‌ها را در اختیار ما بگذارد.

بهبود عملکرد ملی

موقفيت ورزشی در سطح ملی حس غرور و افتخار ملی را بیدار می‌کند و به تقویت هویت ملی باری می‌رساند. چنین موقفيت‌هایی زمینه‌ساز تقویت نیم‌رخ ورزشی کشور است و علاقه‌مردم به مشارکت ورزشی را می‌افزاید. اما تجربه نشان می‌دهد که این چنین علاقه‌مندی به ندرت دوام می‌آورد، چرا که فضا و تجهیزات در حد کفايت موجود نبوده و باشگاه‌ها ظرفیت پذیرش اعضای جدید را ندارند. اگر قصد داریم عملکردی قوی در سطح بین‌المللی

از مدرسه و اطمینان از اینکه بهترین معلمان و مربیان در اختیار آن‌ها قرار دارد و در نتیجه امکان تجربه لذتبخش ورزشی برایشان فراهم شده، یک امر حیاتی است. اکنون در مدارس اقدامات اساسی شروع و این اقدامات دقیقاً مطابق با این گزارش است. به طور ویژه، سرازیر کردن حجم سه‌باره (سه برابر) اعتبارات مالی به سوی ورزش مدارس به ما کمک می‌کند تا بچه‌های بیشتری را در میادین ورزشی مشارکت دهیم و شاهد کسب تجربه لذتبخش ورزشی آن‌ها باشیم. اکنون ما صدها مدرسه ورزش را با توزیع یکنواخت در سراسر کشور به منظور بازسازی ساختار متلاشی شده مسابقات ورزشی مدارس تأسیس کرده‌ایم که این اقدام نشان دهنده شتاب مستمر ما در نهادینه‌سازی رقابت‌های ورزشی در سطح مدارس است. و اگر قرار باشد از برنامه‌های موقت و پراکنده به سوی برنامه‌های بلند مدت و دائمی حرکت کنیم و این حرکت را آهسته و مدام ادامه دهیم، باید به ابعاد ورزش در نظام آموزش و پرورش بپردازیم.

ما باید به دنبال راهی برای جلوگیری از خروج فارغ‌التحصیلان از ورزش باشیم. معمولاً جوانان برای دنبال کردن ورزش مورد علاقه‌شان دچار دشواری‌هایی می‌شوند. این یکی از وظایف واحد هماهنگ کننده امور ورزش مدارس جهت ایجاد ارتباط بین علاقه‌مندان به ورزش و باشگاه‌ها و کانون‌های ورزشی خارج از مدرسه است.

بدیهی است که افزایش فضا و تجهیزات ورزشی و در دسترس قرار دادن آن‌ها یک نیاز مرم است. در برخی از نواحی نیازمند تأمین تجهیزات جدید هستیم. همچنین به بروز ابتکاراتی جهت ساخت و تولید، توزیع و بهره‌برداری از تجهیزات نیاز داریم. برخی از این ابتکارات مانند بازکردن مدرسه به روی مردم با خانواده‌ها می‌تواند با استفاده وسیع و همکانی از فضاهای و تجهیزات ورزشی مؤثر باشد.

فراهم آوردن فضا و تجهیزات ورزشی تنها مؤلفه نیست و کفایت نمی‌کند ما باید برای مردم هزینه کنیم. مربیان بیشتر، مدیران بیشتر و هماهنگ‌کننده بیشتر که نه تنها مردم را به میادین ورزشی بکشاند بلکه آن‌ها را ترغیب به استمرار در فعالیت‌ها و علاقه‌مند به کسب مهارت‌های ورزشی و ... کند.

رشد و بقای ورزش به مقدار زیادی مدعیان تهدید هزاران داوطلب و در کنار آن گام‌های برنامه‌ریزی شده دولت به عنوان یک چتر حمایتی است. حتی وجود کارکنان مجروب و تجهیزات خوب و کافی هم نمی‌تواند تضمین کننده افزایش تعداد علاقه‌مندان

ما باید به دنبال راهی برای جلوگیری از خروج فارغ‌التحصیلان از ورزش باشیم. معمولاً جوانان برای دنبال کردن ورزش مورد علاقه‌شان چار دشواری‌هایی می‌شوند. این یکی از وظایف واحد همانگ‌کننده امور ورزش مدارس جهت ایجاد ارتباط بین علاقه‌مندان به ورزش و باشگاه‌ها و کانون‌های ورزشی خارج از مدرسه است

داشته باشیم، باید در ورزش و رشد استعدادهای ورزشی بسیار نظاممند عمل کنیم. شاخه‌های مختلف دولت باید این نظامها را هدایت کنند. برنامه‌های توسعه استعدادهای ورزشی باید تا آنجا که ممکن و مناسب است در میان عامه مردم رسوخ کند و از چنین سطحی به استعدادهای ورزشی توجه نماید.

واحدهای ورزش مدارس نقش کلیدی در هدایت دانش‌آموزان مستعد بهسوسی باشگاههای ورزشی دارند. از این رو می‌توان گفت که مهم‌ترین اقدام آن حمایت از دانش‌آموزان مستعد و همچنین مسئولیت خطیر ورزش مدارس در کلیه سطوح از صف تا ستاد است. بورسیه کردن دانش‌آموزان مستعد ورزشی بهویژه دانش‌آموزانی که از خانواده‌های کم درآمد هستند، برطرف کننده موانع موجود در راه ارتقای بسیاری از دانش‌آموزان مستعد است.

گزارش‌ها حاکی از آن است که باید اعتبارات بیشتری بین رشته‌های ورزشی توزیع شود. در حال حاضر ملاک توجه به رشته‌های ورزشی کسب مدارهای زیاد در سطوح مختلف است، حتی اگر این رشته به شکل عمومی از اقبال زیادی برخوردار نباشد. بنابراین بایستی به دنبال ایجاد تعادل بین

جاده‌بیت عمومی و کسب مدار بود. از این رو ممکن است رویکرد ما به رشته‌های ورزشی دستخوش تغییر شود. حمایت از ورزشکاران نخبه رشته‌های ورزشی انفرادی نیاز به توجه ویژه مؤسسه و تلاش بریتانیا دارد. اولین گام ویژه‌سازی یا مشتری‌پسند کردن این رشته‌های ورزشی، فراهم آوردن فضا و تجهیزات درجه یک و برگزاری مسابقات در محیطی مدرن و بهروز است.

ظرفیت استان‌ها متفاوت است، بنابراین طبیعی است که به طور یکسان ظرفیت دستیابی به اهداف سند را ندارند. این گزارش با تأکید بر همین واقعیت حدود هفت میلیون پوند را صرف مدرن کردن ساختار ورزش انگلستان در مناطق مختلف خواهد کرد. در نهایت باید به دنبال تأمین منابع مالی از سایر منابع باشیم و صرفاً به اعتبارات دولتی تکیه نکیم. ما به دنبال کشف حوزه‌های مدیریتی پیشرفته‌ای هستیم که بتوانند با عنایت به پیشنهادها و توصیه‌های اجرایی در خصوص کسب منابع مالی منطقه‌ای به رشد هر رشته ورزشی در قالب یک طرح انفرادی که به رشد یک رشته خاص اختصاص دارد، همت گمارند. (احتمالاً منظور توجه به رشد

یک رشته ورزشی در یک استان خاص است).

حمایت از رویدادهای اصلی ورزشی

موفقیت‌ورزشی در سطح ملی
حس غرور و افتخار ملی را بیدار می‌کند و به تقویت هویت ملی یاری می‌رساند. چنین موفقیت‌هایی زمینه‌ساز تقویت نیم‌رخ ورزشی کشور است و علاقه‌ مردم به مشارکت ورزشی را می‌افزاید

بدنه‌های دولتی (منظور تمامی شرکای دولتی است که در استان‌ها دارای زیرمجموعه هستند) تفویض می‌شود. بیشتر اعتبارات مالی قابل تخصیص باید به ورزش‌هایی تعلق گیرد که هزینه‌های اجرای آن‌ها کم است. تصمیم‌گیری در این خصوص به عهده شوراهای ورزشی است. وزارت‌خانه نیز حق حسابرسی دارد و مدیران استانی باید پاسخگو باشند.

تفویض میزان مشارکت آحاد مردم، نسبت اصلی ورزش انگلیس خواهد شد. ورزش بریتانیا نقش خود را در پیشرفت استعدادیابی ورزشی و بهبود عملکرد نخبگان ورزشی توسعه خواهد داد. نقش کلیدی وزارت‌خانه ما تعیین اولویت‌ها برای سایت ورزشی دولت است. استراتژی ما در تعیین اولویت‌های سایت ورزشی مشورتی است و تمامی نهادها در پیاده‌سازی ورزش و فعالیت‌های جسمانی در سطح ملی فعالیت خواهند کرد.

جمع‌بندی ونتیجه‌گیری

دولت ارزش ورزش را می‌داند؛ ارزش بهبود سطح سلامت و مبارزه با چاقی، ارزش پرورش اعتماد به نفس و زندگی یا هدف در نوحانان و جوانان جهت تغییر مسیر آن‌ها از رفتن به سوی مواد مخدر و جرم و نیز ارزش آموختن درس زندگی از ورزش یا درس‌های زندگی که ورزش به می‌آموزد. اندیشه بلندپروازانه من برای ورزش در بریتانیا، آغاز یک فرایند بیست‌ساله به‌منظور رساندن این کشور به یک کشور قدرتمند در ورزش است. کشوری که با حضور در میادین ورزش احساس غرور و افتخار کند. کشوری که دارای انگیزه دائمی برای پیشرفت باشد و زمینه‌های لازم برای رشد با ثبات و تلاش همگانی (ورزش برای همه) را فراهم می‌سازد.

در پایان این سال‌ها به آرمانی خواهیم رسید که همگی در دستیابی به آن‌ها سهیم هستیم. بازی‌های المپیک زمستانی، جام جهانی، بازی‌های کشورهای مشترک‌المنافع در منچستر، همه نشان‌دهنده قدرت ورزش در آمیزش ملل با یکدیگر است. ما نمی‌توانیم محکم روی پای خود بایستیم.

این گزارش نقشۀ کلی ساختار ورزش را در اختیار ما قرار می‌دهد. هر یک از ما که در اجرا و پیاده‌سازی آن مسئولیت داریم باید بهطور جدی به آن پردازیم اما همواره باید به‌خاطر داشته باشیم که ورزش باید نشاط‌آور باشد».

بریتانیای کبیر به‌طور منظم و مطابق با برنامه، میزبان رویدادهای اصلی [جهان] ورزش است! رویدادهای اصلی یا بزرگ در برایر رویدادهای فرعی و کوچک مطرح است. رویدادهای مذکور بدون حمایت و یا با حداقل حمایت دولت برگزار می‌شود. اما «رویدادهای عظیم» همچون بازی‌های المپیک یا مسابقات ورزشی جهانی تنها می‌توانند با حمایت و دخالت مستقیم دولت از همان آغاز با موفقیت به اجرا درآیند. برای اجرای مؤثر این رویدادهای دولت نیاز به بهره‌گیری از توان کارشناسان تخصصی دارد که در این حوزه، صاحب تجربه و تخصص بوده و با اثکا به ادراک و مهارت خود هزینه‌فایده و ریسک‌های احتمالی را پیش از اعلام رسمی برنامه برآورد کنند؟ یکی از استلزمات برگزاری رویدادهای عظیم، اطمینان از وجود توان مدیریتی و نظارتی بسیار قوی به منظور ارزیابی و کنترل مؤثر رویداد از ابتدا تا انتهای است.

وزارت فرهنگ، رسانه و ورزش اکنون به دنبال بهبود روش‌های اجرایی و نیز اطمینان از کسب مهارت‌های ضروری توسط کارکنان و تشکیل تیم‌های کاری به شکلی مناسب جهت مداخلات دولتی در پروژه‌های اصلی و بزرگ است. به عبارت دیگر این وزارت‌خانه باید به‌طور دائم خود را آماده مدیریت این پروژه کند. این استراتژی ۲۰ ساله برای پرداختن به رویدادهای عظیم، بخشی از چشم‌انداز وسیع ما برای ورزش در دو دهه آینده است.

اجرا و پیاده‌سازی بهتر

این گزارش به نیاز مبرم اصلاح ساختار سازمانی به‌منظور پیاده‌سازی بهتر برنامه‌ها اشاراتی می‌کند. منظور از اصلاح ساختار، کاهش بروکراسی و اطمینان از آن است. منابع مالی (بولی) برای کسانی هزینه شود که در ورزش و فعالیت‌های جسمانی شرکت می‌کنند. ساختارها را باید ساده‌تر کرد. این ظرفیت‌های سازمانی کلیدی چه در بخش دولتی و چه در بخش خصوصی باید جهت پیاده‌سازی مطلوب برنامه‌ها توسعه پیدا کند. یکی از این ظرفیت‌ها برای نمونه، مهارت‌های کارکنان است. نیاز به تشریح دقیق جزئیات مسئولیت‌ها و پذیرش آن‌ها از سوی کارکنان برای همکاری مؤثر نیز به پیاده‌سازی بهتر کمک می‌کند. بی‌تردید در آینده مسئولیت اجرا و پیاده‌سازی تمام عیار برنامه‌ها به ادارات استان‌ها (مناطق) و

پی‌نوشت

1. Events

منابع

_Ministry of culture, media and sport England. (2002) Game plan: A strategy for delivering Government's sport and physical activity objectives.

- وزارت فرهنگ، رسانه و ورزش انگلیس (۲۰۰۲)، گیم پلن: راهبردی برای پیاده‌سازی اهداف فعالیت‌های جسمانی و ورزش دولت انگلیس، ترجمه محسن حلاجی و همکاران.